

Marianna Giufrida, *La promozione della proprietà coltivatrice (Ochrona terenów uprawnych)*, RDA 2011, z. 3, s. 285-303.

Przedmiotem rozważań jest promocja terenów uprawnych. Autorka wskazuje rozwiązania podatkowe dotyczące przywilejów podatkowych związanych z własnością gruntów rolnych. Przez pojęcie „proprietà coltivatrice” rozumieć należy określenie prawa własności charakteryzującego się osobistym zaangażowaniem uprawnionego w uprawę ziemi w formie przedsiębiorstwa. System promowania terenów uprawnych jest oparty na kilku czynnikach o charakterze „wsparcia”, mianowicie: podatkowych, kredytowych, interwencji podmiotów publicznych, rozwiązaniach dotyczących dzierżawy i możliwości nabycia gruntów na własność. Przywileje podatkowe we Włoszech reguluje ustawa nr 25 z 26 lutego 2010 r.

Autorka wskazuje, że rozważać należy istnienie obok siebie dwóch form: tak zwaną małą własność wiejską oraz *compendio unico*. Nie ulega wątpliwości, że tereny uprawne muszą mieć odpowiednią powierzchnię, by uprawa była dochodowa.

Irene Canfora, *Agricoltura, tutela del paesaggio e sviluppo delle energie alternative (Rolnictwo, ochrona krajobrazu i rozwój energii alternatywnych)*, RDA 2011, z. 3, s. 304-329.

Rozważania obejmują, jak wskazuje tytuł, rolnictwo, ochronę krajobrazu rolniczego i rozwoju alternatywnych źródeł energii. Problematyka artykułu stanowi wątek szerszej, modnej ostatnio dyskusji o innowacji w rolnictwie i nowych źródłach energii odnawialnej, tak zwanych alternatywnych. Autorka porusza kwestię wytyczenia granic ustawodawczych pomiędzy obszarem wiejskim i przemysłowym. Jak się bowiem okazuje, praktyka stosowania prawa w tym względzie niesie ze sobą rozmaite kontrowersje.

Ciekawą regulację w tym zakresie stanowi włoski dekret legislacyjny nr 42 z 2004 r. – Kodeks dóbr kultury i krajobrazu. Krajobraz rolny to wymóg ochrony terytorium o przeznaczeniu rolnym w zakresie, w jakim jest on formą krajobrazu, zwłaszcza w harmonii z obszarami wiejskimi i przemysłowymi.

Autorka zauważa, że ustawodawca dostrzega potrzebę ochrony krajobrazu wiejskiego. Ochrona ta polega na wyważaniu poszczególnych interesów, w tym terytorium oraz warunków rozwoju alternatywnych energii. Rozwój ten odbywa się przez stosowanie rozwiązań prawnych dotyczących na przykład sieci przesyłowych, które we Włoszech rodzą problemy prawne związane z ich instalacjami. Ciekawe miejsce w kodeksie zajmuje element krajobrazu rolnego: mieści się on pośród produkcji i zdolności produkcyjnej. W szczególności włoskie regiony zostały zmuszone do wdrożenia kryteriów określonych w dekrete legislacyjnym nr 387 z 2003 r., w którym profile ochrony krajobrazu powiązano z ochroną natury produkcji rolnej.

Silvia Bolognini, *Organizzazione individuale, familiare o collettiva d'impresa e tutele differenziate (Organizacja indywidualna, rodzinna lub zbiorowa przedsiębiorstwa i zróżnicowanie ochrony)*, RDA 2011, z. 3, s. 330-350.

Przedmiot rozważań Autorki stanowią kategorie prawne: przedsiębiorstwa rolne i przedsiębiorstwa handlowe. Zróżnicowanie treści wymienionych pojęć pociąga za sobą ich zróżnicowaną ochronę jako kategorii podmiotów prawnych. Chodzi w szczególności o różne traktowanie przez ustawodawcę przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa rolne i przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa handlowe.

Wśród rozwiązań uwzględniających specyfikę produkcji rolnej wskazać należy dekret legislacyjny nr 98 z 6 lipca 2011 r. Według tego aktu prawnego w razie kryzysu, utraty płynności finansowej przedsiębiorcy mogą korzystać z możliwości zawarcia porozumienia w sprawie restrukturyzacji długów i transakcji fiskalnych. Na zróżnicowaną ochronę wskazuje także prawo unijne, którą rezerwuje dla podmiotów prowadzących produkcję pierwotną. Traktat (TfUE) w art. 42 przewiduje możliwość ustanowienia szczególnych rozwiązań w sektorze pierwotnym w zakresie konkurencji pomocy państwa.

Rozwiązania prawne wskazują na to, że – jak pisze Autorka – ustawodawca obdarzył kredytem ochrony pewne kategorie podmiotowe w rolnictwie, zwłaszcza „coltivatore diretto”, przy zachowaniu ochrony innych podmiotów działających w tym sektorze.

Gioia Maccioni, *Aspetti giuridici della certificazione e dell'etichettatura nel commercio equo e solidale (Prawne aspekty certyfikacji i etykietowania w handlu słusznym i solidarnym)*, RDA 2011, z. 3, s. 374-401.

Artykuł dotyczy zagadnienia stosowania etykiet związanych z *fair trade*. Autorka dostrzega uzasadnienie etyczne przyjmowanych rozwiązań dla ochrony konsumenta.

Sięgając do historii, wskazuje, że początek stosowania etykiet *fair trade* związany jest z powołaniem Fair Trade Labelling Organisation (FLO). Autorka wspomina pierwsze produkty oznaczone etykietą tego rodzaju, mianowicie kawę „Max Hawelaar”. Rolę, którą przypisuje się wspomnianym oznaczeniom, określa jako „most pomiędzy ekonomią a moralnością”. We Włoszech w zakresie etykiet *fair trade* obowiązuje Włoska karta kryteriów handlu słusznego i solidarnego, zaś w Unii – Europejska karta kryteriów handlu słusznego i solidarnego.

Nie ulega wątpliwości, że problematyka etykietowania nawiązującego do *fair trade* łączy się z problematyką ochrony konsumenta oraz ze sferą komunikacji handlowej, zwłaszcza informacją o produkcie. Z kolei informacja o produkcie wpisuje się do unijnej polityki jakości jako jeden z jej elementów. Systemy certyfikacji o charakterze dobrowolnym są związane z systemami jakości i wysokim standardem produkcji będącym wypadkową metod produkcji, spełniania wymogów sanitarnych, ekonomicznych, ekologicznych, socjalnych i etycznych.

Opracowanie: KATARZYNA LEŚKIEWICZ